

KOD UCZNIĄ

--	--	--

DATA URODZENIA UCZNIĄ

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień   miesiąc   rok

miejsce
na naklejkę
z kodem

 dysleksja

KWIECIEŃ 2002

**SPRAWDZIAN
W SZÓSTEJ KLASIE
SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

„Pory roku”

Informacje dla ucznia

1. W zadaniach od 1. do 20. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D.

Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz odpowiednią literę znakiem ✕.

A. las,   ~~B. pole,~~   C. łąka,   D. rzeka.

Jeśli się pomylisz, otocz znak ✕ kółkiem i zaznacz inną, poprawną odpowiedź.

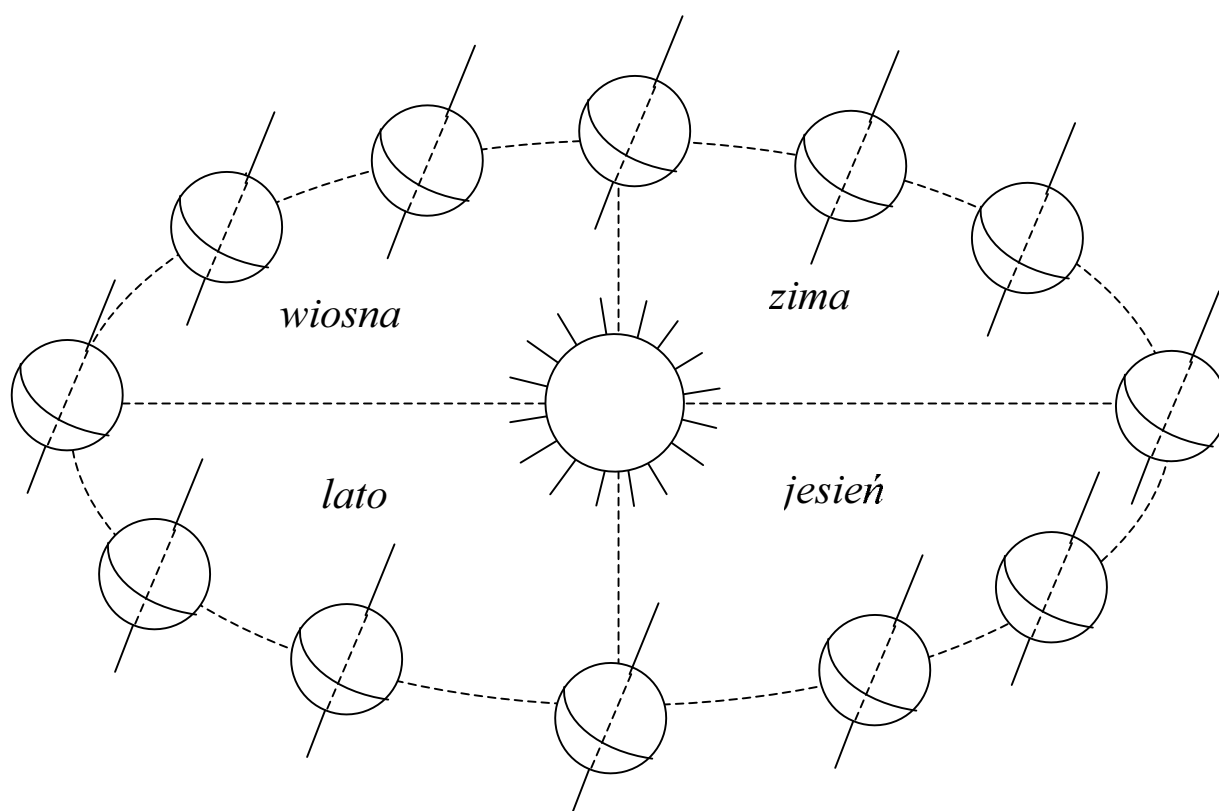
A. las,   ~~B. pole,~~   ~~C. łąka,~~   D. rzeka.

2. Rozwiązania zadań od 21. do 25. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

Powodzenia!

Ziemia krąży wokół Słońca po drodze zwanej orbitą. Pełny obieg Ziemi trwa jeden rok. W czasie tego ruchu oś ziemską jest stale skierowana w stronę Gwiazdy Polarnej i nachylona do płaszczyzny orbity pod kątem około 67° .

Występowanie pór roku jest właśnie skutkiem tego nachylenia, ponieważ w czasie ruchu Ziemi po orbicie różne obszary kuli ziemskiej są mocniej lub słabiej nasłoneczniane. Przez pół roku bardziej nasłoneczniona jest półkula północna, a przez następne pół roku – półkula południowa. Gdy na półkuli północnej zwierzęta szykują się do zimy, na południowej ptaki zaczynają zakładać gniazda.

Zadanie 1.

Ile czasu potrzebuje Ziemia, by okrążyć Słońce?

- A. jeden dzień,
- B. trzy miesiące,
- C. pół roku,
- D. jeden rok.

Zadanie 2.

Kąt nachylenia osi ziemskiej do płaszczyzny orbity Ziemi jest kątem:

- A. ostrym,
- B. prostym,
- C. rozwartym,
- D. pełnym.

Zadanie 3.

Jeśli na półkuli północnej trwa jesień, to na półkuli południowej:

- A. kończy się zima,
- B. jest wiosna,
- C. zaczyna się zima,
- D. jest lato.

Zadanie 4.

Odkrycie, że Ziemia krąży wokół Słońca, zawdzięczamy:

- A. Janowi Gutenbergowi,
- B. Krzysztofowi Kolumbowi,
- C. Mikołajowi Kopernikowi,
- D. Ferdynandowi Magellanowi.

Starożytni Grecy wierzyli, że pory roku zmieniają się za sprawą bogini urodzaju Demeter.

Pewnego razu władca podziemnego Tartaru Hades porwał Korę - córkę Demeter. Zrozpaczona bogini rzuciła klątwę na ziemię, by ta nie rodziła więcej plonów, nie złociła się urodzajem. Zeus zgodził się więc, by Kora dwie trzecie roku spędzała u swej matki, zaś jedną trzecią roku u Hadesa, jako Persefona - pani podziemnego królestwa. Uszczęśliwiona Demeter zdjęła klątwę z ziemi. Od tego czasu co roku na wiosnę Demeter stroi ziemię w radosne szaty na powitanie swej córki, a późną jesienią, gdy się rozstają, płacze deszczem nad swym matczynym losem.

Zadanie 5.

Według Greków wiosna nadchodziła wraz z powrotem na ziemię:

- A. Demeter,
- B. Kory,
- C. Zeusa,
- D. Hadesa.

Zadanie 6.

Jaka pora roku od początku do końca przemijała na ziemi, gdy Persefona przebywała w Tartarze?

- A. zima,
- B. lato,
- C. wiosna,
- D. jesień.

Zadanie 7.

Po którą książkę sięgniesz, chcąc dowiedzieć się o jeszcze innych wierzeniach starożytnych Greków?

- A. „Astronomia”,
- B. „Baśnie i legendy”,
- C. „Mitologia”,
- D. „Klimaty Ziemi”.

Kronika olsztyńska
(fragmenty)

- (1) Gdy trzcina zaczyna płowieć,
a żołędź większy w dąbrowie,
znak, że lata złote nogi
już się szykują do drogi.
- (2) Lato, jakże cię ubłagać?
prośbą jaką? łkaniem jakim?
Tak ci pilno pójść i zabrać
w walizce zieleni i ptaki?
- (3) Ptaków tyle. Zieleni tyle.
Lato, zaczekaj chwilę.

K. I. Gałczyński

Zadanie 8.

Osoba mówiąca w wierszu:

- A. Niecierpliwie oczekuje końca lata.
- B. Chciałaby, żeby lato dłużej trwało.
- C. Szykuje się do wakacyjnej podróży.
- D. Opisuje piękno początku lata.

Zadanie 9.

W których zwrotkach osoba mówiąca w wierszu zwraca się wprost do lata?

- A. 1 i 3
- B. 1 i 2
- C. 2 i 3
- D. 1, 2 i 3

Zadanie 10.

Co w wierszu jest znakiem odchodzącego lata?

- A. pytania i błagalne prośby,
- B. powrót z wakacyjnej wyprawy,
- C. kolor trzciny i wielkość żołędzi,
- D. dużo zieleni, ptaki i słońce.

Zadanie 11.

Jak powiedzieć: *latem*, *w lecie* czy *w lato*?

By upewnić się, które formy wyrazu *lato* są prawidłowe, sięgniesz do słownika:

- A. poprawnej polszczyzny,
- B. wyrazów bliskoznacznych,
- C. ortograficznego,
- D. wyrazów obcych.

Zadanie 12.

Od zachodu nadciąga nad Polskę gruba warstwa chmur deszczowych. Najwcześniej zachmurzy się w:

- A. Gdańsku,
- B. Lublinie,
- C. Krakowie,
- D. Zielonej Górze.

Zadanie 13.

Zacząło padać za piętnaście dziewiąta wieczorem i padało do wpół do ósmej rano następnego dnia. Ile czasu padał deszcz?

- A. 10 godz. 15 min
- B. 11 godz. 15 min
- C. 10 godz. 45 min
- D. 11 godz. 45 min

Zadanie 14.

Bociany przyleciały do swojego starego gniazda 5 kwietnia. Po 140 dniach znów odleciały do ciepłych krajów.

Bociany odleciały w:

- A. pierwszej połowie sierpnia,
- B. drugiej połowie sierpnia,
- C. pierwszej połowie września,
- D. drugiej połowie września.

Zadanie 15.

Malwina kupiła pod koniec maja pierwsze czereśnie. Za 20 dekagramów zapłaciła 1,60 zł. W czerwcu czereśnie były już dwa razy tańsze. Ile kosztował 1 kilogram czereśni w czerwcu?

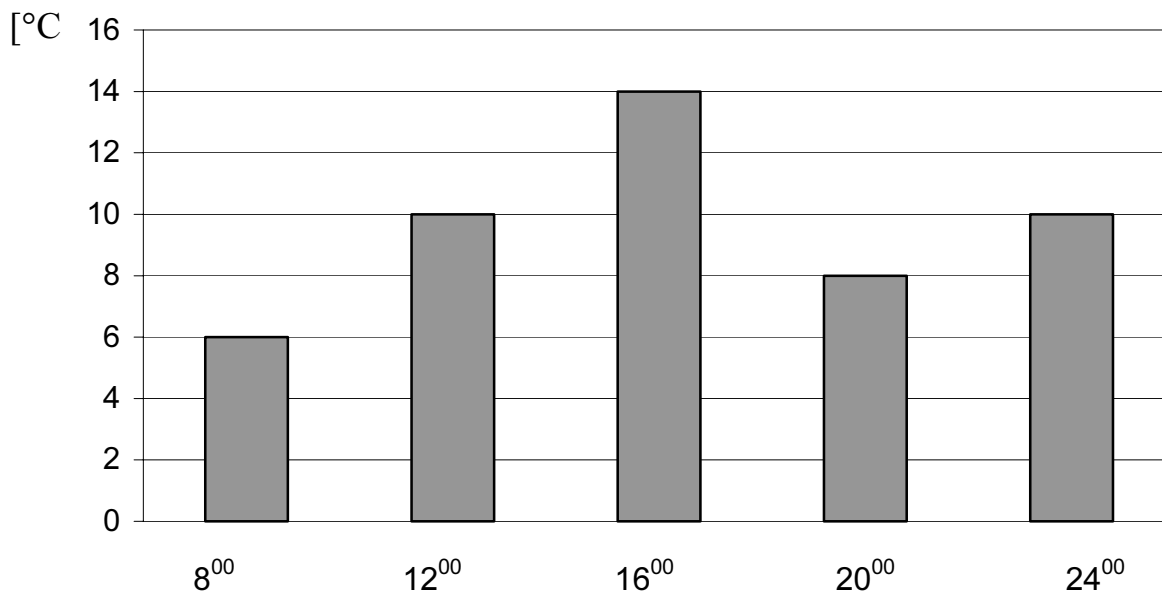
- A. 0,8 zł
- B. 8 zł
- C. 0,4 zł
- D. 4 zł

Zadanie 16.

Jesienią świstak gromadzi pod skórą zapas tłuszczu na zimę, powiększając aż o $\frac{2}{3}$ masę swego ciała. Na początku lata świstak ważył 3 kg. Ile kilogramów będzie ważył tuż przed zapadnięciem w sen zimowy?

- A. 5
- B. 2
- C. $3\frac{2}{3}$
- D. $4\frac{1}{2}$

Pewnego dnia w Letniewie przeprowadzono pomiary temperatury powietrza. Diagram przedstawia wyniki tych pomiarów.

Zadanie 17.

Co ile godzin dokonywano pomiarów temperatury?

- A. 8
- B. 4
- C. 6
- D. 2

Zadanie 18.

Jaka temperatura była o godzinie czwartej po południu?

- A. 6°C
- B. 8°C
- C. 10°C
- D. 14°C

Zadanie 19.

Które zdanie jest prawdziwe?

- A. O godzinie 8⁰⁰ było cieplej niż o 24⁰⁰.
- B. 10°C było o godzinie 8⁰⁰.
- C. 8°C było o godzinie 20⁰⁰.
- D. O 12⁰⁰ i 20⁰⁰ była taka sama temperatura.

Zadanie 20.

Różnica między najwyższą a najniższą temperaturą zanotowaną w tym dniu jest równa:

- A. 4°C
- B. 8°C
- C. 6°C
- D. 2°C

Zadanie 21.

Przeczytaj tekst i zanotuj w tabelce dane o rekordowych temperaturach w różnych miejscowościach.

Dopisz w górnej części tabelki brakujący nagłówek.

W niektórych latach minionego stulecia padły na terenie naszego kraju prawdziwe rekordy temperatur. W miejscowości Prószków koło Opola zanotowano w roku 1921 temperaturę 40,2°C! Prawie tak samo gorąco było w 1959 roku w Ciechocinku. Termometry pokazały tam 39,6°C.

Temperaturę – 40,6°C zanotowano w Żywcu w 1929 roku. Jeszcze zimniej było w 1940 roku w Siedlcach. Tam słupek rtęci spadł do – 41°C!

Rekordy temperatur

Miejscowość	Rok	

Zadanie 22.

W przeszłości zdarzały się tak ostre zimy, że prawie cały Bałtyk pokrywał się lodem. Miało to miejsce między innymi w latach 1322 i 1398.

W którym to było wieku?

Odpowiedź: .....

Zadanie 23.

Podczas mroźnej zimy uczniowie planowali urządzić lodowisko na boisku szkolnym. Boisko ma kształt prostokąta o wymiarach 24 m i 35 m. Na każdy metr kwadratowy boiska uczniowie planowali wylać 40 litrów wody. Woda miała być dowieziona cysterną o pojemności 5000 litrów.

Ile litrów wody uczniowie planowali wylać na całe boisko?

Ile najmniej razy musiałaby przyjechać cysterna, aby przewieźć całą potrzebną wodę?

Zapisuj wszystkie obliczenia.

Odpowiedzi:

Na całe boisko uczniowie planowali wylać ..... litrów wody.

Cysterna musiałaby przyjechać najmniej ..... razy.

Brudnopsis

